ЕШІИ №33 6 СЕПТ: 1831

АЛБИНА РОМѪНЕАСКѢ

ГАЗЕТѢ АДМИНИСТРАТИВѢ ШИ ПОЛИТИКѢ
ЛИТЕРАЛѢ

НОВИТАЛЕ ДИН АФАРѢ
ПОЛОНІА

М. са Ꙟмпѫратȣл Росіей аȣ примит дела маршалȣл конте Паскевичй д' Ериван ȣн рапорт дин 7 авгȣст дела Нáдаржин, дин кариле дѫм ȣрмѫторюл екстракт:

» Дȣпѫ че аȣ кȣпринс арміа де фрȣнте локȣриле, деспре каре ам авȣт чинсте а ꙟщіинца пе Ꙟ. В. Мѫрире, трȣпиле аȣ рѫмас апроапе де Ловичй пѫн ла 3 авгȣст. Арміа ребелилор сѫ афла тѫбѫрѫтѫ диꙟколо а пѫрѫȣлȣй Рáвка, авѫнд авандпостȣриле сале пе дѣ стѫнга ачелȣй пѫрѫȣ ла Болимов ши Соколов, ачесте доѫ локȣрй ерà ꙟнтѫрите, ши сѫ пѫрé кѫ ребелій аве скопос а ꙟмфѫцошè аиче алор ꙟпротивире; дар сара ꙟн 2 авандпостȣриле ноастре аȣ ꙟнсѫмнат деодатѫ ѡ неаццептатѫ трацере. Атȣнчѣ ам орѫндȣит асѫ ꙟндоіи привигерѣ, ши фѫрѫ прецiет де а ȣрмѫрй пе ребелй. Адоазй диминѣцѫ тоатѫ инфантеріа ребелилор, че ерà ашезатѫ пин тѫрій, трекȣсѫ писте Рáвка, подȣриле че ерà сȣрпате, ꙟн припѫ саȣ ꙟнтокмит, ши авангвардіа сȣпт команда лȣй конте Вит ꙟнтѫритѫ де Кюрасирй пѫшисѫ ꙟн ȣрма ребелилор. Ла амѣзѫзи тоатѫ арміа саȣ ꙟнаинтит ꙟн доѫ колоане прин Сȣхачев, пе шосеоа Варшавіей, трекѫнд ꙟн вад пѫрѫȣл Бзȣра, а кѫрȣа апе ерà атѫт де адѫнче, ꙟнкѫт де невое аȣ фост а скоате амȣнициіле (ꙟрба де пȣшкѫ ши глоанте) дин царѫ, ши але дȣче ꙟн мѫнѫ, спре анȣ фи ȣдате.

Ребелій сѫ ꙟндрептасѫ спре Шимановo, ꙟар ѡ парте сѫ трѫце пе шосеоа. Привинд віошіа пѫширій ноастре, Полоній дȣпѫ че аȣ трекȣт песте Шимановo, аȣ пѫсȣит диꙟколо де рîȣл Пизіа. Дȣпѫ пȣнериле ла кале а шефȣлȣй де ставȣл армій, кариле ꙟн персоанѫ се афла ла авангвардіе, инфантеріа ноастрѫ аȣ ловит асȣпра Шиманово, ши алȣнгѫнд пе ребелй, кȣпринсѫрѫ ачел пост, ꙟар ѡ чѣтѫ сȣпт команда колонелȣлȣй Катáсанов саȣ тримес спре а ꙟн кȣнꙟȣра Шиманово. Ребелій ꙟнцѫлегѫнд, кѫ челе де фрȣнте а ноастре пȣтери нȣ ера ꙟнкѫ сосите, ꙟнчепȣтаȣ дин партѣ лор ѡ мишкаре офензивѫ асȣпра Шиманово, рѫшкирѫнд асȣпра пȣнтȣлȣй ачестȣа 20 баталіоане де инфантеріе, ши писте 20 ескадроане кавалеріе. Дар не ꙟнфрикошарѣ, кȣ каре ꙟаȣ аццептат а ноастре 8 баталіоане, ꙟн фіинца шефȣлȣй авангвардій конте Вит, ши май алес фокȣл немерит а 16 тȣнȣрй, ꙟндрептат де ꙟнсȣш конте Тол, але кѫрора ловирй, дѣлȣнгȣл вѫте ширȣриле ребелилор, аȣ невоит пе батеріиле лор а ꙟнчетà фокȣл, ши лѫсиндȣсѫ де нѫвѫлире, асѫ трацие ꙟндѫрѫпт. Атȣнчй сосинд еȣ кȣ гренадирій гвардій, ам порончит ла доѫ баталіоане ши доѫ батерій а кȣпринде сатȣл Стрȣміа, ши де а тȣна асȣпра ребелилор че сѫ трѫцiè, ꙟар сара трȣпеле саȣ ашезат ꙟн алор бивакȣрй.

Тот пе атȣнче ген: Лейтенант конте Ностицй, дȣпѫ че аȣ трекȣт Бзȣра, аȣ ꙟнтѫлнит пе ребелй пе шосеоа лѫнгѫ Тополов, трій регименте де алор кавалеріе ерà ашезатѫ пе кȣлмѣ ȣнȣй дѣл. Ген: Ностицй аȣ дизвѫлит пȣтериле сале, кȣ скопос де а ꙟнтѣрй пе ребелій спре шосеоа, ши асѫ пȣне ꙟн комȣникаціе кȣ контеле Вит. Дрепд ачеа ꙟнчепȣтаȣ ȣн фок [illegible]ин патрȣ тȣнȣрй, кѫтрѫ карій ребелій аȣ рѫспȣнс дин опт алор тȣнȣрй, ȣсарій гвардій аȣ ꙟнчепȣт атакȣл асȣпра кѫлѫримей ребелилор, дар трацерѣ ꙟн дѫрѫпт а ачестора, ꙟаȣ невоит асѫ аџȣтора ши де инфантеріе, каре аȣ кȣр-

мат бътъліа, де време че ген: Ностицнб се иве ничй кбм.

Ла ловирѣ де авангардіа дела Шимандво, ной ам принс дой офицерй ши 180 солдацй, де ребелій, карій аб лъсат мблцй морцй пе кжмпбл бътълій. Пердерѣ ноастръ ла Тополов аб фост май симцитоаре.

Ԓн 4 авгбст, ребелій аб брмат асъ траџе прин Блоніе, Дѣлбнгбл рібльй Ѫтріта, бнде пъсбиръ кб бн аер, ка кбм арфи воинд а ста ла бътъліе, дар ла апропіерѣ казачилор, ій съ трасъръ ла Олтаржево. Ноаптѣ спре 5 ребелій аб брмат асъ траџе кътръ Варсавіа, ши казачій ноцрій съ афла 3 версте апроапе де ачел ораш.

Ԓн 5 арміа аб ръмас апроапе де Блоніе, кавалеріа нбмай саб ԓнаинтит спре олтаржево, ка съ ԓнпіедече пе дбшманбл де а фаче оаре каре ловире асбпра ноастръ. Атбнчй ребелій аб пъшит асбпра ноастръ кб 2 баталіоане де инфантеріе, ши 8 ескадроане де кавалеріе, дар казачій саб трас ԓндъръпт, ши аша аб апропіат колоана ребелилор лжнгъ кавалеріа ноастръ, каре сбпт команда лбй конте Вит, ѩаб ԓнтимпинат лжнгъ Броніш.

Ѩцала, кб каре трбпиле ноастре аб нъвълит асбпра ребелилор, аб адбс ԓнтро клипалъ стрбнчинарѣ лор. Лънчіерій Ѹкрайней аб спарт пе ал 3-ле реимент де линіе кб ш вредникъ бравбръ. Де ши ребелій кб дезнъдъждбире саб апърат, кжнд колонелбл Беренс саб арбнкат асбпра артилерієй лор, пре каре аб ши лбато, ѩр пе тбнарій ѩаб фъкбт бвкуцй. Ԓн ачестъ стрълбчитъ бътъліе, афаръ де лварѣ ачестор тбнбрй, регементбл ал 3-ле де инфантеріе, ши бланій де Калиш, де тот саб сфърамат, фъкжндблисъ принший афаръ де кжцва команданцй, ԓнкъ 28 офицерй, 2 дофторй 1,322 солдацй.

Ла 6 арміа ноастръ саб ԓнаинтит прин трій дрбмбрй параделе. Корпосбл ген: конте Пален, ашезатбсаб скъриш лжнгъ Волица, спре а пбтѣ сприжини пе авангардіа, ѩр казачій цжн дин доѫ пърцй, пе кжт съ поате апроапе ԓнкбнџбратъ Варсавіа.

Ԓн ачест фелю есте ԓнпіедекатъ комбникаціа Варсавій кб тоате челелалте ораше, ши арміа ребелилор есте ԓнпіедекатъ де асъ пбтѣ мишка дин постбл ей, ши тот деодатъ ԓндъмжнѣзъ операціиле лбй гелне: лент: Ридигер кареле аре асъ бни кб арміа де фрбнтте. Де анч еой ԓн чепе кб ажбторібл лбй Дбзебшперціиле меле асбпра Варсавіей, чеса атинџе де комбникаціиле ноастре ши де понтбл тречерей Вислей, ачесте сжнт ԓнтърите ши сигбрнуите. Кбвжнтбл пентрб кареле саб трас ԓн дъръпт арміа полонъ, съ паре афи тълбвърриле ԓнсъмнътоаре, че саб фост фъкбт ла варсава ԓн ачесте зиле. Ничи одатъ наб фост атжт де нбмъроший дезъртерій полон...

партѣ ноастръ. пжн ла 6 Авгбст ам лбат ребелилор 2 тбнбрй 6 офицерй марй, 32 май мичй. ши пънъ ла 1,600 солдацй, деспре алтъ парте, Ген: Ридигер аб мжнат перебелй пън ла Бонский, бнде аб ԓнпръщіет ԓн армарѣ рамасъ (посполите) тоцй шефій аб фбџит ла Краковіа брмжнд асътраџе Розицкий дин 8000 абѣ аб пбтбт пъстра 4000 шаменй. гене: Барон Ганзмар ши принцбл виртемберг пъзъск кб шастѣ лор, анбобте полоній еши дин Варсавіа спреНоке-міасто.

Ген: Лентнант Каизаров аб ԓнчепбт а ԓнкбнџбра дапроапе четатѣ Замосц. ла 4 Авгбст ген: Тимофеієв, кб ал 22 ле регемент де кжнъторй, аб лбат кб асалт шредбтъ (търіе) ши аб пбс сбпт савіе тот, гарнизонбл Полоній аб фъкбт бн пбтерник атак, кб скопос спре ани лба ѩръ челе пердбте, дар ген: лент: Каизоров аб нъвълит асбпра дбшманилбй кб аша фбріе, ԓн кжт кб маре аса пієрзаре ѩаб ръспинс ԓнчтате; ребелій аб пердбт 500 бчиш ши ръниц, ши 127 принший нои ам авбт 8 морци ши 44 ръницй, лент: Тимофеієв аб къпътат ш контбзіе, ѩр къпитеніа казачилор де Дон аб ръмас ръинт де моарте, ши ԓн ачастъ парте саб ԓнпръщіет тоатъ ԓнармарѣ ромасъ а лъкбиторилор.

АѸСТРІА

М. С. Ԓнпъратбл аб венит ԓн 12 Авгбст дела палатбл Шен-брбн ла Віена, спре ада авдіенціе (аскблтаре) ла сбпбший сей. Дбпъ прижнз М. С: мърире ԓнсоцит нбмай де бн ген: адіютант, аб мерсб ла локб, бнде ла мій де шаменій саб дат лбкрб дин партѣ гбвернблбй, спре але ԓн дъмжна мижлоачелѣ де аший кжщига кб ԓндестбларе челе де ќіецбире, че ла ԓнпрецюръриле де акбм есте чел май нимерит мижлок феритори пентрб епидеміе.

Газета де Грац ԓн Стиріа дин 15 Авгбст ԓн щиінцазъ: къ 11 ши 22 Авгбст ԓн орашбл Фірстенфелд, афлъторю пе марџинѣ Ѹнгарій, саб ловит 6 шаменй де епидеміе карѣ дофторій аб Хотържът афи кб симптоаме де холеръ. патрб дин ачецй болнавй аб мбрит, каселе ԓн каре съ афла саб кбръцит, ши орашбл саб ԓнкис; пън акбм нбсаб арътат алтѣ алтъ брмъ де епидеміе, пентрб ачаста нъдъждбим, къ ръбл съ ва стърпи ла аса ивире.

ФРАНЦІА

Монитерюл ԓнщиінцазъ дбпъ депешеле къпъ

Тате дела Алџир ди пе ласфѫршитȣл лȣй Іȣліе : къ ꙟн ȣрма кȣрмътоарей бътълии, че аȣ дат Арабилор ши Кабилилор Генер : Леитнант Барон Аертезени ꙟнпрежмъторіле Алџирȣлȣй сѫнт де плин ꙟн паче, комȣникаціа челор дин лъȣнтрȣ Църій кȣ ачест ѡраш есте слободъ. провизійле вин кȣ ꙟндестȣларе, ши пѣца есте де аџȣнс провизионатъ. Ген : Боер аȣ пȣрчес де ла Парис, пентрȣ апримй Команда бейликȣлȣй Оран дин Африка.

Дела Марсиліа ꙟнщіинцѣзе кълá 3 Авгȣст саȣ фъкȣт аколо ѡ парадъ Бисеричаскъ, каре аȣ аџѫцат ѡ тȣлбȣраре, че аȣ цѫнȣт 2 зиле : Ȣніи дин лъкȣиторій стрига : виват Религіа, алціи Виват слобозеніа ! ши дин ачесте саȣ върсат рiȣре сѫнџе ѡминеск пин ȣлиціле Орашȣлȣй. сезиче къ карлистій, партизаній фостȣлȣй Край Карл ал 10 ле ар фи Фост ачѣ ꙟнтѫй причинъ а честор тȣлбȣрърй.

Сȣворбеціе деспре ȣн проект де късеторіе ꙟнтре Дȣка де Немȣр ши дона Маріа, ал къріа титлȣ де Кръѣсъ де Портȣгаліа сар фи кȣноскȣт де Гȣвернȣл францез.

Ȣн банкіер аȣ фъкȣт сокотѣлъ, къ дин сома де 1600. милиоане франчй, хотърѫте пентрȣ Бюдже келтȣіалъ Статȣлȣй пе анȣл ачеста, алкътȣиндȣсъ ȣн вълтȣг дин монедъ кѫте 20 франчй, сар фаче ѡ лȣнџиме де 26 миле (52 часȣрй) іаръ дин монедъ кѫте 5 сȣ (параде) ȣнȣ, сар фаче ȣн бръȣ де а пȣте ꙟнкȣнжȣра пъмѫнтȣл де 33 де орй.

ꙟнлок а дезарма Васеле де ръзбю, ꙟнтȣрнате де ла Лизабона, съ май ꙟнармѣзъ ꙟн лиманȣ де ла Тȣлон васеле де линіе, нȣмите Іȣперба, нестор ши корона. Съ зиче кȣм къ сева фаче ѡ експедиціе ла Хайтй ꙟн Индійле ръсъритȣлȣй, спре аде плиній ꙟн пȣтере Кондиційле (токмелеле) кътръ кареле негри лъкȣиторй ачелȣй Остров саȣ фост ꙟндаторит.

МАРѢ БРИТАНІЕ

Марѣ принцесъ Єлена аȣ визитат ꙟн зилиле ачесте май мȣлте фрȣмоасе ашезърй ꙟнтре Сидмȣд ши Тейгмȣд. Ла 22 авгȣст ꙟнълцимѣ са кълъторинд ла Ексетер, аȣ визитат бисерика катедралъ ши темница.

ꙟн Бирмингам сар фи афлат ȣн газ (аерарзъторію) пентрȣ лȣминарѣ орашелор, кареле съ фаче дин апъ.

Ла 23 авгȣст ꙟнтрарѣ ꙟн Хага а принцȣлȣй де Ѡраніа, ши а принцȣлȣй Фридрих де Нидерландіа, ꙟнторнѫндȣсъ бирȣиторй асȣпра Белџіенилор, аȣ фост фоарте тріȣмфалъ ши претȣтиндене пин ораше, пе ȣнде аȣ трекȣт саȣ ꙟнтимпинат кȣ маре ентȣсіасм де кътръ Оландезй ; къчй прин ачѣстъ ꙟнвинџере аȣ џерс рȣшинѣ ꙟнфрънџерилор сȣферите май наинте де кътръ Белгіенй. Мониторюл белгик дин 23 авгȣст кȣпринде : къ конференціа Лȣндрій аȣ адресȣит ла 26 Іȣліе ѡ нотъ кътръ Гȣвернȣл белџик, черѫнд съш тримаtъ пленипотенцй ла Лондра, спре а ꙟнкіе кȣ Холанда ȣн трактат хотърѫторю. Ачѣстъ ꙟнвитаре саȣ май ꙟнонт ꙟнкъ прин ѡ алтъ нотъ дела 5 авгȣст, ши фіинд къ Гȣвернȣл белгик нȣ воеціе а пierде вреȣн мижлок, де а пȣте рестаторничй ѡ легътȣръ пачникъ ꙟнтре ачесте доѫ църй, аȣ тримэс пленипотент пе Д. Ван де Ваіер.

Мониторюл белгик дин 24 авгȣст кȣпринде трій декретȣрй але Краюлȣй Леополд, прин кариле нȣмеще пе контеле Дȣвал де Бȣліо, сол екстраордінар ши пленипотент министрȣ ла кȣртѣ М. сале Краюлȣй де Прȣсіа, пентрȣ а ꙟнкȣноще сȣирѣ пе трон а Краюлȣй Леополд, кȣ де асемене соліе ꙟнсърчинѫндȣл кътръ М. са Краюл де Саксоніе, ши кътръ ꙟнълцимѣ са Дȣка де Саксен Кȣберг-Гȣта.

БРАЗИЛІА

Мониторюл кȣпринде ȣрмъторюл екстракт ал ȣній скрисорй де ла Ріо-де Іанейро дин 14, Іȣніе : »Паретисȣл ꙟнпъратȣлȣй Дон Педро, аȣ трас дȣпъ сине ꙟндатъ але сале натȣрале лȣкрърй. Портȣгезилор май ꙟнтѫй саȣ фъкȣт атак, саȣ скос де ла ѡ лалтъ де пин дрегъторіиле пȣбличе, ши ꙟн май мȣлте локȣрй шаȣ примеждȣит віаца ши авериле кѫтева съптъмѫнй сокотиндȣсъ ѡсѫндицй де моарте фъръ вре ѡ ръспȣндере ; Акȣма ꙟнсъ аȣ ꙟнчепȣт пригонирѣ а май ꙟнчета, фіинд къ провинціиле Минос ши Ріо-Градо фоарте кȣ минте фъкѫндȣ, аȣ дат лок де адъпост пригоницилор портȣгезй, ȣнде саȣ трас мȣлте фамилій. Ачастъ трацере ꙟнлъȣнтрȣ църей аȣ дескис шкій лъкȣиторилор дипе църмȣриле Бразилией, възѫнд кълисъ де шартъ Цара, шаȣ ꙟнчепȣт аворбй деспре ꙟнпъкъчȣне.

Чѣсъ атиџе де ч... іанцй стреиній аиче петрекѫнд, претȣтидинѣ сѫнт ȣрцацй ши не атинший, темѫндȣсъ нȣмай де ѡ револȣціе а негрилор асȣпра тȣтȣрор албилор, каре ȣшор пȣтѫндȣсъ тѫмпла ꙟн прилежȣл ꙟнпȣцинърей а честора прекȣм саȣ зис, лѣр костиси тȣтȣрор віаца. Негоцȣл аȣ ꙟнкреминит ла ачесте пȣбличе тȣлбȣрърй аменинцитоаре ; Даторііле нȣ съ плътеск, вълиле нȣ адȣк ничй а патра парте дин венитȣл де май ꙟнаинте, ши ачесте вор ȣрма тȣтȣш аша, ꙟнкѫт нȣ съ ва рестаторничй сигȣранціа. Регенціа ꙟн-

фіинцатъ дꙋпъ поꙟеръ лꙋй Дон Педро саꙋ десфіинцат ꙟнойндꙋсъ ши алегъндꙋсъ пънъ астъзй. Норочире, къ афлъндꙋсъ камериле адꙋнате, поате вор мѫнтꙋй статꙋл. Флоата францезъ ши енглезъ стаꙋ ꙟн бꙋнъ ꙟнцълецере.

Декꙋрѫнд корпꙋсꙋл дипломатик аꙋ скрис амъндꙋрор Адмиралилор, касъш ꙟнкендрезе фіецекаре васъле командій сале, карій аꙋ ръспꙋнс потрівит кꙋ нота примитъ, зикѫнд: къ ей кꙋноск требꙋинца ꙟнсъмнърилор кꙋпринсъ ꙟначел адрес, прекꙋм ши невоя ꙟнпрецꙋрърилор, ши дрепт ачаста съ гръбеск а ꙟнкрединца пе мъдꙋлъриле корпꙋсꙋлꙋй дипломатик ал кꙋрцилор сале, къ нꙋ вор прецета а привиге ши а ꙟнтрꙋбꙋинца ла ꙟнтѫмпларе тоате пꙋтериле, че аꙋ спре аџꙋторюл ши скꙋтирѣ персоналꙋлꙋй дипломатик, ши асꙋпꙋшилор протекцией лор.

ВАРІЕТЪЦЙ

Акꙋма кѫнд привириле сѫнт цѫнтите асꙋпра Варсавіей, де фолос сокотим а да четиторилор ностри ѡ идее деспре ачест Ораш.

Варсавіа ꙟн лимба полоанъ » Варшава, капиталіе Росіеней кръй Полоній ши а воеводетвей (гꙋберній) Мазовіа, ашъзатъ ꙟнтр ꙋн лок плъкꙋт есте алкътꙋитъ дин векѣ ши ноѫ четате, кꙋ шꙋпт-бꙋргꙋрй (махалале) кътръ кареле ꙋній нꙋмъръ ши пе ачѣ педѣ дрѣпта Вислей афлътоаре парте нꙋмитъ Прага. Фъръ афи четате, Варсавіа есте ꙟнкꙋнџꙋратъ кꙋ търій ꙟнпрецꙋримѣ са есте де тріи миле (6 часꙋрй) ꙟн алекъріа кꙋприндере ꙟнсе се афлъ мꙋлте грꙋдиній ши кѫмпꙋрй, Нꙋмърꙋл касилор есте де 4,500, авѫнд 300 ꙋлице ши 135,800 лъкꙋиторй динтре карій 28 мій де еврей, ши 6 мій протестанцй.

ꙟнтре мꙋлте стрълꙋчите зидирй, съ ꙟнсамнъ май алес палатꙋл Краюлꙋй Сигисмꙋнд III (ръпосат ла 1632) ши кариле аꙋ стрꙋмꙋтат скаꙋнꙋл кръеск дела Краковіа ла Варсавіа, палатꙋл Саксоній, арсеналꙋл (армъріа) ши алте 115 кꙋрцй а магнацилор Полоній сѫнт вредниче де видере. Аичй сѫнт 32 мърецъ бисеричй, мꙋлте мънъстирй, шасъ спиталꙋрй, чинчй вивліотиче, доꙋзъчй ши доѫ типографій, ꙟнкаре ла анꙋл трекꙋт саꙋ типърит 7,141, кърцй. Варсавіа есте скаꙋнꙋл дієтей (обшецій адꙋнърй) ал академіей ꙟнвъцътꙋрилор, а лꙋкрърій пъмѫнтꙋлꙋй ши алтор инстигꙋтꙋрй фолоситоаре. Библіотика пꙋбликъ нꙋмъръ 150 мій де кърцй ꙟнтре кариле 15 мій ꙟн лимба Полонъ, ши 1,260, томꙋрй де мѫноскрипте. Съ май афлъ аиче енглизаска соціетате, ал кърі скопос есте лъцирѣ крещинътъцій ꙟнтре е[?]врей. Ꙋниверситатѣ, (академіа че маре) ла 1816 ꙋрзитъ, яр ла 1830 а ꙟнпъратꙋлꙋй Алексаꙟдрꙋ нꙋмитъ, нꙋмъръ 800 сколерй, ши 46 професорй. ꙟнаинтѣ порцій де Краковіа стъ ачѣ маре де бронз ꙟнабритъ Статꙋ (кип) а Краюлꙋй Зигизмонд. ꙟн бисерика капꙋцинилор съ афлъ ꙟнгропат Краюл [?] Іоан Совіески кариле, ла анꙋл 1668 аꙋ скъпат Віена де тꙋрчй, кѫнд пе атꙋнче ꙟнтꙋрнѫндꙋсъ ел дин Молдова, саꙋ дꙋс де аичѣ Сф: Іоан ноꙋл, ꙟнпреꙋнъ кꙋ Архива църій, кꙋпринзътоаре де челе май ꙟнсъмнътоаре докꙋментꙋрй. Варсавіа саꙋ ꙟмподобит ꙟнкъ де м[?] монꙋментꙋл лꙋй Коперник ꙟнтеюл астроном ꙟнлꙋме де н[?]ѣм Полон.

ꙟнтре Варсавіе ши Прага кꙋрџе рѫꙋл Висла ꙟн ѡ лꙋнџиме де 100 миле, дин мꙋнцій карпацй изворѫнд лѫнгъ Сілезіа, тречe пе ла Краковіа, ꙋнде поартъ ши васе, дꙋпъ тречирѣ са пин Варсавіа съ ꙟндрѣптъ спре Норд. (мѣзъ-ноапте) ꙟнтръ ꙟн Прꙋсіа ши пин доѫ гꙋрй, съ ръварсъ ла Данциг ꙟн Марѣ Балтикъ. Ачест рѫꙋ петрекѫнд тоатъ лꙋнџимѣ Полоній ера де маре фолос пентрꙋ негоцꙋл грѫꙋлꙋй ши а продꙋкторилор сале.

Метод а пъстра проаспете прꙋне.

Пентрꙋ ачѣстъ съ кꙋвине ꙟнтрꙋбꙋинца балеркꙋцъ бине ꙟнкисъ деспре апъ ши аер, саꙋ вре ꙋн гъвънос де кристал. Прꙋниле челе коапте съ скꙋлегъ кꙋ маре лꙋаре аминте, де мѫнй кꙋ мъꙋшй, а тингѫнд нꙋмай кодициле фъръ а стерџе вепсеоа де каре сѫнт ꙟмвъскате. Дꙋпъ ачеа съ ашазъ ѡ прꙋнъ лѫнгъ алта, ши астꙋпѫндꙋсъ бине съ се ꙟнгроапе васꙋл ꙟн пъмѫнт сеꙋ съ се аскꙋндъ ꙟн фѫнтѫнъ, саꙋ съсе пꙋе ла вреꙋн лок апърат де џер ши кълдꙋръ, авѫнд тот ачеа температꙋръ. Ꙋрмѫнд ꙟн ачест кип, прꙋниле ачесте съ вор афла примъвара прекꙋм ар фи проаспите, дар дискизѫндꙋсе васꙋл съ кꙋвине кꙋрѫнд тоате але мѫнка, къчй атинцерѣ лор кꙋ аерꙋл есте вътъмътоаре.

Фимеіле ши Чꙋасорничиле.

Фемеіа ши часорникꙋл аꙋ ꙟнтре сине маре асъмънаре, ла амѫндоъ форма дин афаръ съ плътеще май мꙋлт декѫт чѣ дин лъꙋнтрꙋ кꙋприндире. Амѫндоѫ сѫнт сꙋпꙋсъ ла десе зминтеле, ꙋнеорй мерг пре ꙟнаинте, алте орй пре тѫрзіꙋ, ши нꙋсъ афлъ доѫ де ѡ потривъ. ꙟн ачѣста нꙋмай съ деосъбеск, къ депе часорник ꙟнкалте съ поате ціи чѣсꙋл, дар фемѣ ничй ѡдатъ нꙋ съ поате кꙋноаще ꙟн че съ афлъ.